

29 אוקטובר 2020

י"א חשון תשפ"א

מתווה חזרת בתי הספר היסודיים ללמידה משולבת - פיזית ומרחוק

נובמבר 2020



"יוצאים קדימה"

תוכן עניינים

2	כללי
2	עיקרי השינויים במתווה ובאורחות החיים
4	קווים מנחים
5	עקרונות להפעלת מתווה חזרת בתי הספר היסודיים ללמידה משולבת – פיזית ומרחוק
8	דגשים פדגוגיים לתלמידי ביה"ס היסודי(לימודי- חברתי-רגשי)



כללי

לאחר תקופה ממושכת של סגר והגבלות על מערכת החינוך, החל מה 1 לנובמבר 2020 כיתות א'-ד' יחזרו ללימודים משולבים, במוסדות החינוך ולמידה מהבית ובכלל זה למידה מרחוק, ויצטרפו לגני הילדים, לחינוך המיוחד, לילדי ונוער בסיכון ולתלמידי הפנימיות, באופן הדרגתי ובמגבלות הנחיות משרד הבריאות, תוך מאמץ משותף עם כלל הגורמים לעצור את התפשטות נגיף הקורונה במערכת החינוך.

מערכת החינוך שואפת להיות עוגן של יציבות עבור התלמיד, משפחתו, עובדי ההוראה והציבור בישראל. הפעלת מערכת החינוך בכלל ובגילאים הצעירים בפרט, היא תנאי לפעילותו התקינה של המשק הלאומי. מערך החינוך המיוחד, נוער בסיכון, גני הילדים ותלמידי הפנימיות ימשיכו ללמוד ע"פ המתווה הקיים וללא שינוי. מתווה זה, שם דגש על חזרתם המדורגת של כיתות א' – ד' ועדכון התקנות האחרונות כפי שיפורטו בסעיף הבא.

עיקרי השינויים במתווה ובאורחות החיים

מבחינת מודל ההפעלה

- 1. תלמידי כיתות א'-ד' יחזרו ללמידה פיסית ומשולבת למוסדות החינוך החל מה 1 בנובמבר:**
 - א. כיתות א' ו-ב' –** בקבוצות קבועות ונפרדות של עד מחצית מכמות התלמידים בכיתה המקורית. בכיתה מקורית שמספר התלמידים בה אינו עולה על 20 – תיחשב כל הכיתה כקבוצה קבועה ונפרדת.
 - ב. בכיתות ג ו-ד –** בקבוצות קבועות של עד 20 תלמידים בכיתה.
- 2. צהרונים (ניצנים/מיל"ת) –** ילדי גן/כיתות א' וב' המשתתפים בצהרון, ישהו באותה כיתה אורגנית **שעמה שהו בשעות הלימודים**. קבוצת הצהרון לא תעלה על 28 תלמידים – במידה והיא מורכבת ביותר מקבוצה אחת ועד שלוש קבוצות בוקר אורגניות מאותה שכבת גיל.
- 3. מסגרות חינוך נוספות**
 - א. מחוננים –** ילמדו אך רק בקבוצות קבועות ע"פ המיתווה ובלבד שיהיו מאותו מוסד חינוכי ללא ערבוב קבוצות מבתי ספר שונים.
 - ב. חוות חקלאיות –** ילמדו בקבוצות הקבועות ע"פ המתווה ובלבד שיהיו מאותו מוסד חינוכי ללא ערבוב קבוצות מבתי ספר שונים.

מבחינה פדגוגית

גמישות ניהולית ופדגוגית על בסיס עקרונות המדיניות המובאים בהמשך.

מבחינת אורחות החיים

- 1. חובת עטיית מסכות** מכיתה א' ומעלה, בכל השיעורים ובהפסקות.
- 2. למידה בקבוצות קבועות** בלא תחלופה ומעבר של התלמידים בין הקבוצות.
- 3. מורה יוכל ללמד עד 3 קבוצות** של תלמידים.



4. **הסעות** - ללא שינוי בנוהל הסעות לתלמידים בתקופת הקורונה למעט:

- א. הפעלת רכב הסעה **שהוא אוטובוס** – תתבצע הפרדה באמצעות השארת שורת מושבים ריקה בין חלקו הקדמי לבין חלקו האחורי של האוטובוס.
- ב. כלל הנוסעים מכיתה א' ומעלה יעטו מסיכה למעט הפטורים עפ"י הנחיות משרד הבריאות.

5. **ארוחות** - התלמידים יאכלו את ארוחותיהם **בשטח פתוח** ככל הניתן, ובמקרה שהדבר לא אפשרי, יאכלו בכיתות כשהם יושבים בשולחנות נפרדים זה מזה.

* ככל שיתעדכנו ההנחיות, יעודכן המתווה בנוגע ללמידה פיסית במוסדות החינוך.

קווים מנחים

1. **מוסדות החינוך** יפעלו שישה ימים בשבוע, למעט אלו הפועלים בשגרה חמישה ימים וימשיכו באותה מתכונת תוך כדי שמירה על היקף משרתם של המורים והגננות.
2. המתווה המפורט מגדיר תנאים מחייבים. כל מוסד חינוכי מורשה להוסיף על התנאים במתווה (ככל שהדבר לא עומד בניגוד לדין) וזאת בתיאום עם הרשות המקומית ובאישור המחוז, אך לא לגרוע מהם, כמפורט בהמשך.
3. יתאפשרו **פתרונות דיפרנציאליים בין רשויות מקומיות** שונות, בין יישוב ליישוב, בין מוסדות חינוך שונים ובהתאם לצורכי המגזרים השונים, כדי לאפשר למנהלי בתי הספר, לרשויות, באישור מנהלי המחוזות, גמישות בניהול התוכנית והתאמתה לצרכיו הייחודיים של כל מוסד ומוסד תוך כדי שמירה על בריאות באי מוסד החינוך.
4. במסגרת ההתמודדות עם האתגרים שמשבר הקורונה מזמן למערכת החינוך ונוכח הצורך **בהתאמה לצרכים ייחודיים של מגזרים שונים** (הערבי, הבדואי, הדרוזי, הצ'רקסי והחרדי) ובתי הספר בכלל, וכדי לאפשר יותר למידה פיזית וצמצום פערים, תיבחן למידה במשמרות וכן מעבר ל-6 ימים לבתי ספר שלומדים 5 ימים, וכל זאת בהתאם למסגרות התקציב המאושרות (דהיינו, לא תינתן תוספת תקציב לעניין) וללא פגיעה בהיקף המשרה או בתנאי שכרם של עובדי ההוראה. על מוסדות החינוך לפעול בעניין בתיאום עם הרשות המקומית ובאישור המחוז.
5. **חוק לימוד חובה** חל באופן מלא כבכל שנה.
6. **אוכלוסיות ייחודיות** (בהן החינוך המיוחד, נוער בסיכון, תלמידים בכפרי הנוער וכדומה) יקבלו מענה ייחודי להמשך קיום המסגרת ללא תלות בשיטת ההפעלה.
7. המהלך ילווה **בהדרכה ובהסברה** ממוקדת לתלמידים, למורים ולהורים, בנוגע לכללי ההתנהגות ולחשיבות מניעת ההדבקה.
8. **ההורים והתלמידים** יעודכנו במערכת השעות ובמשימות הלימודיות בטווח זמן המאפשר היערכות ללמידה מהבית.
9. **משרד החינוך הקצה בשנת תשפ"א משאבים נרחבים** עבור תקשוב מערכת החינוך ואספקת אמצעי קצה לתלמידים מעוטי יכולת, מיגון והיגיינה למוסדות החינוך, פיצול כיתות ג' ד', (בכדי לאפשר למידה בקבוצות קטנות) ומענה ממוקד לאוכלוסיות מיוחדות.
10. משרד החינוך ימשיך להשקיע **בחזוקה הרווחה הנפשית והחוסן האישי** של כלל התלמידים והצוותים החינוכיים, יאתר ויזהה ילדים במצוקה ובסיכון ויתן מענים רגשיים וטיפוליים פסיכולוגיים, בהתאם לצורך, תוך מתן מענה לכלל המגזרים והאוכלוסיות בעלי צרכים מיוחדים (עולים, חינוך מיוחד, לקויי למידה ועוד). כמו כן, יושם דגש על חיזוק האקלים הכיתתי במרחב הפיזי והווירטואלי, חיזוק הקשר בין התלמידים לבין עצמם ובין לבין המורה, העמקת תחושת השייכות של הילדים לכיתתם ומניעת התנהגויות סיכון.
11. השירותים הפסיכולוגיים יספקו שירותי תמיכה, **ליווי והדרכה להורי** התלמידים בשלבי החינוך השונים, על מנת לחזק את מסוגלותם לתמוך בילדיהם כבדרך שגרה ובתקופת הלמידה מרחוק בפרט, בדגש על היבטים רגשיים וחברתיים.

עקרונות למתווה חזרת ביה"ס היסודיים ללמידה משולבת – פיזית ומרחוק

1. הנחיות משרד הבריאות

- א. מערכת החינוך תפעל תוך הקפדה על הנחיות משרד הבריאות בדגש על עטיית מסכות, הקפדה על היגיינה אישית, שמירת מרחק, ככל האפשר, בהפסקות, בזמן השיעורים, בחדרי המורים ובמרחבי הפעילות המשותפים במוסד החינוכי ובפעילויות חוץ.
- ב. הפעילות הלימודית הפיזית במוסדות החינוך ובמסגרות משלימות תתקיים לפי מסמכי "אורחות חיים" הכוללים את הנחיות משרד הבריאות (כללי כניסה למוסד החינוכי, הצהרת בריאות, כללי התנהגות בהסעות, כללי היגיינה אישית וכיתתית ותחזוקת המוסד החינוכי, סדר פעולות בעת גילוי חולה מאומת במוסד החינוכי, השגרה במוסד החינוכי בכיתה ובעת ההפסקה, ארוחות ותזונה, מיגון לצוות החינוך המיוחד, צהרונים וכו'):

- [אורחות חיים בגני הילדים בתקופת הקורונה](#)
- [אורחות החיים במוסד החינוכי בתקופת הקורונה](#)
- [אורחות חיים בפנימיות בתקופת הקורונה](#)
- [אורחות חיים לתלמידים עם צרכים מיוחדים](#)

2. מספר התלמידים בקבוצה בכיתות א' – ד'

ככלל, קבוצות הלמידה בכיתות א' – ד' יהיו בקבוצות קבועות של עד 20 תלמידים בכיתה. הגדלת מספר התלמידים בקבוצה מעבר ל- 20 תלמידים תתאפשר במקרים חריגים ובלבד שמספרן הכולל של הקבוצות המוגדלות לא יכול יותר מ-10% מהכיתות הקיימות טרם ההחלטה על הגדלה. וכאמור להלן:

- חריגה מעל 20 תלמידים ועד 22 תלמידים תאושר על ידי המנהל הכללי של משרד החינוך
- חריגה מעל 22 תלמידים ועד 24 תלמידים תאושר על ידי שר החינוך

ליישום תהליך ההחלטות, שליטה ומעקב יופץ נוהל ייעודי בנפרד

3. קבוצות הלמידה ומעבר מורים

- א. מורה יוכל ללמד עד 3 קבוצות קבועות של תלמידים.
- ב. קבוצות הלמידה תהיינה קבועות, בלא תחלופה ומעבר של ילדים בין הקבוצות.
- ג. יועץ חינוכי יכול לקיים פגישה לצורך טיפול פרטני, ללא מגבלה.
- ד. מורה לחינוך גופני יוכל ללמד יותר מ-3 קבוצות קבועות של תלמידים, ובלבד שבכל עת הוא עוטה מסכה ושנשמר מרחק של שני מטרים לפחות בינו לבין התלמידים.
- ה. אנשי צוות שהם חלק אינטגרלי בצוות החינוכי של המוסד החינוכי (כגון בת שירות לאומי, סטודנט להוראה שנמצאים בקבוצה קבועה) יחולו עליהם אותם כללי כניסה ומגבלות מעבר בין הקבוצות החלים על המורים הרגילים.

4. כללי כניסה למוסד החינוכי

- א. מפעילים חיצוניים וכל מי שאינו חלק אינטגרלי מצוות בית הספר לא יורשה להיכנס לבית הספר, למעט החרגות שצוינו במסמך "אורחות חיים" ומקרי חירום.
- ב. רשימת מורשי הכניסה מוגדרת בסעיף- כללי הכניסה ב"אורחות חיים" ובהתאם להנחיות הבריות.
- ג. כניסת פסיכולוג של השירות הפסיכולוגי חינוכי ברשות המקומית למוסד החינוכי מותרת לצורך טיפול פרטני/קבוצתי בהתאם למתווה ו"אורחות חיים" ואיננה נספרת במניין המבוגרים הנכנסים למוסד החינוכי.
- ד. אנשי צוות שהם חלק אינטגרלי בצוות החינוכי של המוסד החינוכי (כגון בת שירות לאומי, סטודנט הוראה וכד') יחולו עליהם אותם כללי כניסה ומגבלות מעבר בין הקבוצות החלים על המורים הרגילים.

5. מרחבי למידה נוספים

ככלל, הלמידה תתבצע במבנה מוסד החינוך. ניתן ללמוד במבנים שאינם חלק ממבנה בית הספר, אך ורק בתיאום עם הפיקוח והרשות המקומית ובאישור הרשות המקומית ובכפוף להנחיות, ובלבד שמדובר במבנים הבאים ולתכלית שלצידם:

- א. מתנ"ס- ובלבד שמדובר במבנה של הרשות המקומית המצוי בסמוך ככל הניתן למבנה בית הספר, המתחם בו תתקיים הלמידה במתנ"ס יהיה סגור לכניסה של גורמי חוץ, שאינם תלמידים או צוות ביה"ס.
- ב. מוסד של חינוך מדעי (חמד"ע) או מרכז אחר של רשות חינוך מקומית המקיים מעבדות – לצורך לימודי מעבדה בלבד.
- ג. קונסרבטוריון או מרכז אחר ללימודי מוזיקה של רשות החינוך – לצורך לימודי תחום המוזיקה בלבד.
- ד. אחר – באישור יחידת הביטחון המחוזית ומינהל הרישוי במשרד החינוך.
- ה. מצ"ב מסמך מפורט - [קווים מנחים לרשות המקומית לבחירה ואישור מרחבי למידה נוספים בתקופת הקורונה](#)

6. מפגשים קבוצתיים בשטח פתוח בדגש חברתי לכתות ה'- י"ב - יתקיימו בכפוף להחלטת ממשלה.

7. מענים ייחודיים - (חינוך מיוחד , עולים , ילדי שילוב) ללא שינוי מהמתווה הקודם.

כיתות א'-ד'

- לימודים בקבוצות קבועות של עד 20 תלמידים.
- למידה פיזית לכל קבוצה, **לפחות 4 ימים בשבוע** (5 שעות בכל יום).
- לצורך פיצול לקבוצות בכיתות ג'-ד', משרד החינוך הקצה תוספת זמנית של 12.5 שעות הוראה שבועיות וכן תוספת תקציבית ייעודית (12.5 שעות) **להעסקת עוזרי חינוך**.
- ניתן להשתמש בעוזרי החינוך באופן גמיש, בשכבות נוספות, על פי צרכי ביה"ס.
- ניתנת גמישות בסדר הגעת הקבוצות לבית הספר בהתאם לצרכים המקומיים
- מחנכת הכיתה תלמד את שתי הקבוצות ותחלק את זמנה באופן שווה ביניהן, ככל שניתן
- שעות הלמידה הפיזית יוקדשו בעיקר למיקוד בשפה ולהיבטים רגשיים-חברתיים
- במידה והכיתה לומדת 4 ימים בשבוע, ביום החמישי, תתקיים למידה מהבית ובכלל זה למידה מרחוק למטרת מפגשים חברתיים, תרגול, העשרה והפגה, מומלץ לעשות זאת בקבוצות קטנות.

- הלמידה מרחוק תכלול שיעורים סינכרוניים, למשך עד 20 דקות כל שיעור, ושיעורים נוספים א- סינכרוניים
- מידי יום תתקיים פתיחה וסגירת יום, עם שתי הקבוצות.
- הלמידה מרחוק תכלול שיעורים סינכרוניים ביום, למשך עד 20 דקות כל שיעור ופעילות נוספת בלמידה א- סינכרונית
- המחנכת תקיים פתיחה וסגירת יום, בכל יום, עם כלל התלמידים (עם קבוצת התלמידים בכיתה והיתר ישתתפו במפגש באופן מקוון מהבית).

צהרונים (ניצנים/מיל"ת) עבור כיתות א' וב'

- הפעלת צהרונים (ניצנים/מיל"ת) כבשגרה 5 ימים בשבוע בהתאם למתווה ההפעלה בבוקר, בקבוצות תלמידים קבועות תוך כדי הקפדה על צוותים קבועים.
- הפעלת המסגרת תהיה בכפוף לאורחות חיים בית הספר ובהלימה למתווה ההפעלה ומסמך [הנחיות להפעלת תכנית ניצנים/צהרונים \(קישור\)](#). למעט השינויים הבאים:
- ככלל, תלמידי כיתות א' וב' המשתתפים בצהרון, ישהו באותה כיתה אורגנית **שעמה שהו בשעות הלימודים**.
- ניתן לצרף יחד תלמידים לקבוצת צהרון קבועה משתי כיתות מאותה שכבת גיל (**כיתות א' או כיתות ב'**) ומאותו מוסד חינוכי אורגני ככל הניתן, **ולכל היותר משלוש כיתות אורגניות**, ובלבד שמספר התלמידים בקבוצה זו לא יעלה על 28 תלמידים

כיתות ג'-ד'

- לצורך הפיצול לקבוצות, משרד החינוך הקצה תוספת זמנית של 12.5 שעות הוראה שבועיות לכיתות ג'-ד' וכן תוספת תקציבית ייעודית (12.5 שעות) להעסקת עוזרי חינוך

דגשים לארגון הלמידה

- א. שעות וימי הוראה
 - מערכת השעות הבית ספרית תותאם לשכבות הגיל, לאופן הלמידה, למיקוד הלמידה, למספר עובדי ההוראה המאושרים להוראה בקבוצה ובהתאמה למערכת השעות של עובדי ההוראה.
- ב. מענים ייחודיים
 - יושם דגש על מערך ליווי ותמיכה לתלמידים באוכלוסיות הייחודיות, והבניה של דרכי למידה לתלמידים שמתקשים ללמוד מהבית, ובכלל זה למידה מרחוק.
- ג. מסגרות נוספות
 - **מחוננים** – ילמדו אך רק בקבוצות קבועות ע"פ המתווה ובלבד שיהיו מאותו מוסד חינוכי ללא ערבוב קבוצות מבתי ספר שונים.
 - **חוות הקלאיות** – ילמדו בקבוצות קבועות ע"פ המתווה ובלבד שיהיו מאותו מוסד חינוכי ללא ערבוב קבוצות מבתי ספר שונים.

דגשים פדגוגיים לתלמידי ביה"ס היסודי (לימודי- חברתי-רגשי)

עם החזרה לבית הספר, יש לשים לב לאתגרים הרגשיים הייחודיים שמאפיינים את החזרה - פרידה מהבית אחרי שהות ממושכת בחיק המשפחה, חזרה ללימודים עם סך כל ההתנסויות בלמידה מרחוק, קושי, אתגר, הצלחות. כמו כן, חשוב להיות ערניים לכך שהתלמידים משקיעים בעת הזו משאבים רגשיים בהתמקמות החברתית, לצד החשש המלווה את הלמידה בצל איום הקורונה.

1. היבט פדגוגי

א. לכל שכבות הגיל

- בבסיס התפיסה הפדגוגית עומד העיקרון של **גמישות פדגוגית וניהולית**. מצ"ב עקרונות הליבה הפדגוגית בבסיס לגמישות בהרחבה, באוטונומיה וביצירתיות.
- המורים יתכננו את זמן הלמידה כך, שעיקרו יוקדש לתחומי הליבה בהתאמה לשלב הגיל ולידע של התלמידים (כמפורט בהמשך)
- בכל מפגש לימודי יודגשו גם ההיבטים החברתיים והרגשיים
- המורים ייצרו קבוצות להשלמת פערים לימודיים על פי צורכי התלמידים לטווחי זמן קצרים וממוקדי מטרה, לא תתקיים למידה בהקבוצות
- מומלץ לקיים את ההוראה בבית הספר ומרחוק בקבוצות קטנות וחשוב לעשות זאת בלמידה פעילה, מגוונת וחווייתית
- המורים יישלבו הפוגות בשיעורים. מומלץ להרבות בהפוגות תנועתיות ובפעילות גופנית
- בזמן הלמידה הפיזית בבית הספר, חשוב להקדיש זמן לפיתוח מיומנויות הנדרשות ללמידה מרחוק כגון: ארגון זמן, דרכים לאיתור מידע, התמצאות בסביבה הדיגיטלית, אחריות לביצוע משימות והגשתן במועד, פניה למקורות תמיכה
- המשוב לתלמידים יהיה משוב מילולי מקדם למידה – בכל שכבות הגיל ובכל תחומי הדעת.
- המורים יזהו את הידע של התלמידים באמצעות מגוון דרכים וכלים
- מצ"ב מתווה שעות הליבה בהתאם לשכבות הגיל

שכבת א'	שכבת ב'	שכבת ג'	שכבת ד'	שכבת ה'	שכבת ו'	
50%	50%	50%	40%	35%	35%	שפה
25%	25%	25%	25%	30%	30%	מתמטיקה ומדעים
--	--		15%	15%	15%	אנגלית
25%	25%	25%	20%	20%	20%	חברתי, רגשי ותנועתי

ב. שכבות א'-ב'

- יש למקד את הלמידה בתחום השפה. יש להקדיש מידי יום זמן הוראה ניכר לביסוס תהליכי הקריאה והכתיבה של התלמידים, על מנת לסיים את תהליך רכישת הקריאה עד סוף שנת הלימודים
- מומלץ לקיים את ההוראה בקבוצות קטנות, חשוב לעשות זאת בלמידה פעילה, מגוונת וחוייתית
- יש לנטר את תהליך רכישת הקריאה של כל התלמידים, למפות ולזהות את הפערים ולהתאים את תהליכי ההוראה למצבם הלימודי הנוכחי
- יש לוודא שהמשימות הא-סינכרוניות הן ברמת המסוגלות של הלומדים ומאפשרות למידה עצמאית.
- בעת הלמידה הפיזית תקדיש המורה זמן למשוב, תכנון והנחיה של הלמידה מהבית
- חשוב להיות קשובים לחוויות הרגשיות שליוו את תהליכי הלמידה מרחוק. חשוב לזכור שעבור תלמידי כיתה א' ההתנסות בלמידה בזום היא התנסות מכוננת שכן הם עלולים לחשוב שהיא חזות הכל. עבור אותם תלמידים רכים שבחלקם חוו תסכול במהלך הלמידה מרחוק, נעצור ונעניק להם חוויות מתקנות של מסוגלות ויכולת. נספק להם חוויות של הצלחה ונבנה עמם לאט ובאופן הדרגתי עמדה של מסוגלות ותקווה באשר ליכולתם.

ג. שכבות ג'-ד'

- מרבית זמן הלמידה יוקדש לתחומי השפה והמתמטיקה. בכיתה ד' יתווספו גם תחומי המדעים והאנגלית
- יש למפות ולזהות את הפערים ולהתאים את תהליכי ההוראה למצבם הלימודי הנוכחי
- יש להקדיש זמן הוראה - למידה פרטני וקבוצתי לתלמידים שעדיין מתקשים בקריאה, כדי לסייע להם לצמצם את הפער מבני גילם

ד. שכבות ה'-ו'/ח'

- מרבית זמן הלמידה יוקדש לתחומי השפה, מתמטיקה, אנגלית ומדעים
- יש למפות ולזהות את הפערים ולהתאים את תהליכי ההוראה למצבם הלימודי הנוכחי
- יש להקדיש זמן הוראה בלמידה מרחוק באופן פרטני וקבוצתי לתלמידים, שמתקשים בתחומי הליבה, כדי לסייע להם לצמצם את הפער מבני גילם

2. היבט רגשי-חברתי, לכל שכבות הגיל

א. לפני החזרה לבית הספר

חשוב לנצל את המפגשים המקוונים להיערכות רגשית המאפשרת לילדים לשתף באופן בו חוו את תקופת הסגר:

- כיצד הרגישו בתקופה שחלפה? האם חוו חוויות חיוביות שהיו רוצים לשמר?
- למה התגעגעו? מה היה חסר להם בתקופה זו?
- כיצד הם מרגישים כעת, רגע לפני המפגש המחודש עם החברים והמורים?
- מה חשוב להם שיקרה עם החזרה לשגרה? אילו שאלות יש להם לקראת החזרה?
- הכרות עם קבוצת הלמידה שלהם

ב. עם החזרה לבית הספר

- חשוב לאפשר לתלמידים כניסה מדורגת לתוך שגרה בטוחה, מוכרת ונעימה. ההזדמנות לשתף ולעבד יחד את חוויות התקופה חשובה ליצירת התחלה חדשה.
- מומלץ לשלב מידי יום פעילויות המחזקות קשרים חברתיים ושיח תומך בהיבטים רגשיים
- **קשר בין החברים בכיתה:** חשוב לשלב מידי יום שיח במטרה להעמיק את ההיכרות עם החברים לכיתה/לקבוצה ולחזק את תחושת השייכות והמוגנות באמצעות:
 - ✓ שיתוף בחוויות אישיות מתקופת הסגר תוך מיקוד בכוחות שסייעו לעבור את התקופה
 - ✓ הגדרה מחודשת של הכללים להתנהלות בקבוצה ובכיתה (גם בלמידה מרחוק)
 - ✓ פתיחה וסגירה של יום בכיתה המלאה בשיח רגשי-חברתי, בשיר, במשחק, בתנועה וכו'
 - ✓ הקפדה על שגרות שיאפשרו שיתוף ועיבוד של רגשות ודרכי התמודדות באמצעות מפתח ה"ב וכישורי חיים
 - ✓ קידום יוזמות קצרות וממוקדות בזיקה לערך "שותפות ואחדות"
 - ✓ חלוקת תפקיד לכל תלמיד תוך יצירת התאמות לתקופה והקפדה על הנחיות התו הסגול
 - ✓ עיסוק בערך השנתי – שותפות ואחדות בחיבור לתחומי הדעת ובשעת חינוך
 - ✓ עידוד לאינטראקציות חברתיות גם מעבר לשעות הלמידה
 - ✓ שילוב מסרים חברתיים רלוונטיים גם בהוראת תחומי הדעת
- **כלים והצעות ללמידה רגשית-חברתית-ערכית**
 - ✓ [מפתח ה"ב בצל הקורונה](#)
 - ✓ [רגע של שיתוף – ריבוי כלים לשיח רגשי-חברתי-ערכי](#)
 - ✓ [שיח רגשי עם תלמידי א – ג](#)
 - ✓ [שיח רגשי עם תלמידי ד – ו עברית וערבית](#)
 - ✓ [שיעורי חוסן: חוזרים להתחבר קצת אחרת לתלמידי ד – ו מצגת מלווה](#)
 - ✓ [מתכנים נוכחים מקרוב ומרחוק – פעילויות היכרות וגיבוש](#)
- **קשר מורה-תלמיד: טיפוח יחסי קרבה ואכפתיות בין מורים לתלמידים באמצעות:**
 - ✓ שיח רגשי-חברתי במפגשים אישיים וקבוצתיים במטרה לברר למה הילדים זקוקים, כיצד הם חווים את השגרה החדשה, ממה הם חוששים ועוד
 - ✓ קביעת נהלים לשמירה על קשר מתמשך עם המורה גם בלמידה מרחוק

- ✓ יצירת הפוגות ביום לטובת שיח כיתתי קצר (גם בשיעורים של מורים מקצועיים) המאפשר להכיר את התלמידים מזוויות שונות (תחביבים, חוויות משפחתיות, חוזקות וכו')
- ✓ יצירת מסגרות זמן בעת הלמידה העצמית המאפשרת לתלמיד לפנות אל המורה לבקשת עזרה (העצמת תחושת הנגישות של המורה לצרכי התלמיד)

■ **כלים והצעות ללמידה רגשית-חברתית-ערכית**

- ✓ "אכפת לי ממך": שיח אישי-רגשי עם תלמידים לשמירה על קשר ולאיתור מצוקה: עברית וערבית
- ✓ איך אדבר עם תלמידי? עברית וערבית
- ✓ צפירי משתף תלמידים במחשבות, רגשות ולמידות ומעודד שיחה: אגרת דיגיטלית, מסמך מלווה לאגרת סרטון "שמעתי שבשנה הבאה נלמד אחרת"
- ✓ עלון שפ"י – כל שנה מתחילה בסימן שאלה – היערכות לפתיחת תשפ"א

ג. **דגשים ארגוניים בהיערכות לחזרה לבית הספר**

■ **היערכות לקראת החזרה:**

- ✓ קיום מפגש מליאה מקוון עם כלל צוות המורים ועדכון עיקרי המתווה
- ✓ הכנת מערכת שעות מותאמת בהתאם למשאבים הקיימים ולדגשים בכל שכבה
- ✓ ארגון מחודש של התפקידים ותחומי האחריות בצוות המורים
- ✓ קיום מפגשים מקוונים עם צוותים שונים (שכבות, מקצועות) לתכנון הלמידה
- ✓ חלוקת הכיתות לקבוצות – כל מחנכת, בסיוע גורמים מקצועיים רלוונטיים, תחלק את כיתה (בכיתות א', ב' בהתאם לקבוצות הצהרונים) ותצור איזון לימודי וחברתי ככל הניתן
- ✓ שיבוץ המחנכים, המורים המקצועיים ועוזרי החינוך לקבוצות
- ✓ שיתוף עדכון ההורים במידע והנחיות העדכניות,
- ✓ יידוע התלמידים בחלוקה לקבוצות השייכות החדשות שלהם, רצוי ליזום מפגש מקדים לקבוצות באמצעים מקוונים
- ✓ קיום מפגש עם יועצת ביה"ס לקבלת המלצות לקיום שיח רגשי מיטבי לאור השינויים
- ✓ ארגון פיזי של מרחבי הלמידה בהתאמה לגיל התלמידים
- ✓ ארגון דרכי וזמני הכניסות והיציאות מביה"ס, בהתאם להנחיות מסמך אורחות החיים
- ✓ הקצאת זמן של אנשי צוות לתמיכה במורים בהיבטים פדגוגיים ורגשיים (יועצת בית הספר, פסיכולוג/ית, רכז תקשוב, רכזת השתלבות, מדריכה)
- ✓ התאמת הסביבה הבית ספרית לצורכי המורים.
- ✓ לרשותכם – לקט רעיונות לעבודה עם צוותי החינוך, פותחים שנה קצת אחרת – סדנאות חוסן לצוות החינוכי, קרן האור שלי – סדנה לצוותי חינוך בתקופת הקורונה ומצגת מלווה

■ **ביום החזרה**

- ✓ קבלת פנים חגיגית לתלמידים, על פי כל כללי אורחות החיים
- ✓ הסברה על חשיבות עטיית מסכה, שמירה על ריחוק פיזי והיגיינה/ רחיצת ידיים
- ✓ העמקת ההיכרות עם החברים לקבוצה וחיזוק תחושת השייכות באמצעות שיח ופעילויות רגשיות- חברתיות
- ✓ הקצאת זמן לשיתוף בחוויות, שאלות ומחשבות שליוו אותם בתקופת הסגר

■ **במהלך השבוע הראשון**

- ✓ הקפדה על יצירת מסגרת ליום הלימודים: פתיחה וסיום בשיח מקרב ראו תוכנית [שיר של יום](#)
- ✓ שיח מתמשך עם מורי בית הספר לזיהוי צרכים שעולים ולפעול למתן מענים
- ✓ מומלץ לקיים מפגש הורים מקוון כיתתי וקבוצתי



בברכת המשך שנת לימודים פורייה ובריאה,

משרד החינוך